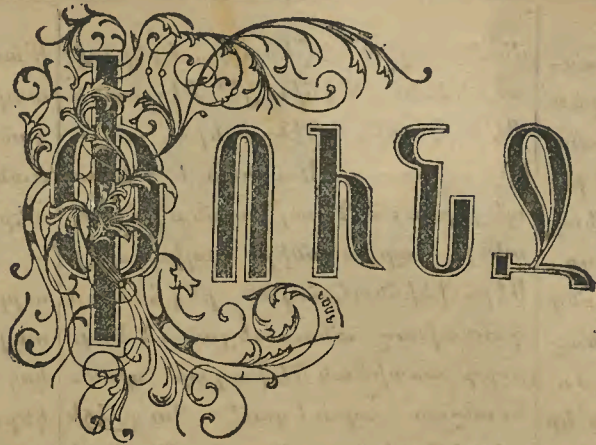

Փոստը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրենք Երկու Եւ կէս
արծաթ Մեծիտ կանխիկ վճարելի, քէ մայրա-
քաղաքիս Եւ խարտուարմանց Եւ քէ գաւառաց
համար :
Վեց Եւ երեք ամսաց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Տեղական Եւ գաւառական բոլորատրութեան
ծախքը խմբագրութիւնը տիրի վճարէ :
Հատը 40 փարսլ է, Եւ կգտնուի մասնաւո-
րապէս Պարսկ-Գալիս, Զրաւման, Եւ գրաւմա-
նաւ, Պոլսու Եւ Յակոբ աղայից խանութները :

Դրանցման տողը 3 դրու է մէկ անգամի
համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամե-
րու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ Եւ գիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Զ. Ս. Ալանան Կ-
Պօլս Պալլոգ-բազար Դաֆիլէ խան վերի յարկ
քիւ 46 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Armenien Pountch
—46 Nafie Han . Balouk-Pazar 46—
Constantinople

ԹԻՒ 1973

Շ Ա Բ Ա Թ

1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 24

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչո՞ւ չա՞ր էր Եւ Երեւան :
Հարցուց քանի մ'օր առաջ
մեր խղճամիտ բարեկամաց մէկն :
Այս հարցումն ուղղած են առ մեզ
երբեմն երբեմն ուրիշներն ալ,
համարելով թէ եկեղեցականաց
թերութեանց կամ պարտաւորու-
թեանց ու պաշտօնական վրայ հրա-
պարակաւ տեղի ունեցած քննա-
դատութիւնը կանգնածուին Եւ
կեղեցականութիւնն Եւ դպրութիւն-
ընթացիկն կը սփռեն ժողովրդեան
մէջ : Մեք պատասխանած եմք
կը պատասխանեմք թէ մեր հրա-
պարակային պաշտօնն ու պարտա-
ւորութիւնը կը կատարեմք ժողո-
ւրդեան օգտին նախանձանկաւոր
հանդիմանելով Եւ թէ՛ այնչափ շատ
չպիտի խորհնէք Եւ շատ չպիտի
գրէնէք եկեղեցականաց վրայ, Եւ
թէ նոքա միայն ի ներքս եկեղե-
ցւոյ մէջ պաշտօն ունենային, Եւ
եթէ արտաքին եկեղեցւոյ ըստ
պահանջման Եւ ըստ գրութեան ժա-
մանակին առաւել մեծ չլինէին նո-
ցո պաշտօնն ու պարտաւորութիւն-
ներն առ ժողովուրդն : Եկեղեցա-
կանք ստանձնելով առաջնորդա-
կան, վերահսկողական, տե-
ղապահական, վանահայրական,
Եւ այլ պաշտօններ, պարտաւորու-
թիւն կրտսանեն՝ ժողովրդեան
կրթական պիտոյքն հոգալու, ժո-
ղովրդեան մէջ խաղաղութիւն՝ սէր
ու եղբայրութիւն հաստատելու,
ժողովրդեան շահերն առաջի տե-
ղական իշխանութեանց պաշտպա-
նելու, տեղական իշխանութեանց
հետ ըստ պատշաճի վարուելու Եւ
օրինաց անկերի գործադրութեան
հսկելու յօդուտ ժողովրդեան,
քանի որ պետութեան վարչական
ժողովոյ մէջ ալ ըստ օրինի աժոռ
ու ձայն ունին, Եւ այդ ձայնն այն-
չափ առաւել ազդեցիկ կը լինի
որչափ իրենք օրինաց հմուտ, Եւ
արթուն ու աշխույժ Եւ պատկա-
ռելի գրել մէջ գտնուին : Ինչպէս
կրնամք լռել Եւ ուղղութիւն չպա-
հանջել, երբ կը տեսնեմք եկեղե-
ցականներ, որ ամենեւին անխիղճ
ու անտարբեր գոլով իրենց այս
պարտաւորութիւնները կատարե-
լու համար, առաջնորդական պաշ-
տօնատեղիները չուղեւորած՝ ճա-
նապարհի Եւ այլ ծախուց համար
բաւականէն աւելի դրամ կը պա-
հանեն դաւաճական ազգային
անտուկներէն, Եւ ոմանք իրենց
տեղերն հասնելէն քիչ ետքը յե-
պիսկոպոսութիւն բարձրադաս
համար ամէն ջանք ու ճիգ կը
թափեն, Եւ իրենց այս փափաքն
ալ պահուելէն ետքը անձնական
տկարութեան Եւ այլ պատրուակ-
ներով կը լքանեն ժողովուրդն՝ ա-
նոք ու անխնամ, Եւ ազգային սըն-
տուկներն՝ պարտապան : Միթէ
կարելի է անտարբեր մնալ Եւ չք-
րել՝ երբ կը տեսնեմք եկեղեցա-

կաններ, որ վրիժախաղ սակաւա-
պետութեամբ հովուելու զօրո-
վորդն, մեծամեծս կը պահանջեն
ի նմանէ, Եւ ժողովրդեան վիճակն
ու ժամանակին անձկութիւնն ի
նկատ չառնելով կը քաշուին կը մե-
նանան վանքի մը մէջ, Եւ կը գա-
դատին առաջի աշխարհի թէ ա-
նօթի են Եւ ժողովուրդը հաց չտար
իրենց, մինչդեռ քաջ գիտեմք մեք
թէ Հայ ժողովուրդն իւր կարո-
ղութենէն աւելի կուտայ եկեղե-
ցականին, լաւ Եւ ընտիր պատառ-
ները կուտայ, Եւ նախաժողոք ու
բարձրաւանդակաց վրայ կը բազ-
մեցնէ, Եւ մինչև իսկ պաշտօն ու
երկրպագութիւն կը մատուցանէ,
եթէ տեսնէ որ եկեղեցականը կը
ջանայ կատարել իւր պաշտօնն ու
պարտաւորութիւններն : Եւ ար-
դարեւ ամենայն պատուով ու մե-
ծարանաց արժանի են այն եկե-
ղեցականք, որ ըստ արժանւոյն
Եւ խղճի ու օրտի մտք կը վարեն
իրենց պաշտօնը, կը կատարեն ի-
րենց պարտաւորութիւններն, Եւ
անձնութեան գործեր ի հան-
դես կը բերեն : Միթէ մեք գո-
հութեան ու գովութեան աղա-
ղակներ բարձրացուցած չե՞մք,
երբ այսպիսի եկեղեցականներ
տեսնած եմք : Միթէ պահանջելով
պահանջած չե՞մք, որ պէտք ե-
ղած քաջալերութիւնն, Եւ պատիւ
ու աստիճան տրուին այսպիսեաց :
Սակայն ամենայն օր սակաւաթիւ են
այսպիսիք, Եւ վերջին ժամանակ-
ներս, յորս ժողովուրդն առաւել
պէտք ու կարօտութիւն ունի այս-
պիսի եկեղեցականաց, դժբաղդա-
բար դուրի է բազում ուրեք : Ե-
թէ մեք լռենք, քաղինք կաղա-
ղակեն թէ Հայ եկեղեցականաց
բազմաց ընթացքն ու արարքը ժո-
ղովրդեան օգտակար ու ժամանա-
կին պահանջման համաձայն չեն,
Եւ Հայ Ազգին վարչական Պետք
պարտին իրենց բոլոր ջանից ու հո-
գածութեան առաքելայ ընել եկե-
ղեցականաց ուղղութեան գործն,
Եւ միւս կողմանէ փոյթ տանիլ՝ ար-
ժանաւոր եկեղեցականներ յարու-
ցանելու համար, ի շինութիւն ժո-
ղովրդեան Եւ ի փառս եկեղեցա-
կանութեան : Մեք յանձն կառնու-
ինք պապանձիլ, եթէ երբեք լը-
ռութեամբ կարելի լինէր այս ուղ-
ղութիւնն, Եւ եթէ ժողովուրդը ան-
արժան եկեղեցականաց հաճոյից,
փառամոլութեանց Եւ պատրանաց
ու պատրուակաց խաղաղիկ ու զոհ
լինելու համար արարչագործեալ
լինէր :

Առ Տ. Տ. Մակար Վեհափառ
Հայրապետն Հայոց՝ շնորհաւորա-
կան հեռագիր ուղղել են Աղթա-
մարայ Տ. Խաչատուր Կաթողիկո-
սը, ինչպէս նաեւ Վանայ Առաջ-
նորդական տեղապահ Դեր. Տ. Պօ-
ղոս եպիսկոպոս ի դիմաց բովան-
դակ Վասպուրական աշխարհի, Եւ

Կարնոյ Սանատրեանց վարժարա-
նի ուսուցչաց ու ուսանողաց խում-
բը : Նորին Ս. Օծաթիւնն հաճե-
ր է գոհունակութեան ու օրհնու-
թեան հեռագրով պատասխանել
ամենուն ալ :

— Տ. Տ. Մակար Վեհափառ
Հայրապետն ամենայն Հայոց՝ նա-
խորդ ամսոյ 24ին, եպիսկոպոս-
կան բարձր աստիճան տուեր է
Ս. Նուստադիմայ Միտրան Տ. Մամի-
րէ Եւ Տ. Սահակ վարդապետաց, որ
ի Ռուսաստան կը գտնուէին բա-
ւական ժամանակէ հետէ՝ Երուսա-
ղիմայ վանական պարտուց ի նը-
պաստ հանդանակութեան գոր-
ծով Եւ յաջորդեցան կորելի եղածին
չափ ի գլուխ տանիլ իրենց պաշ-
տօնն, անձնութեան աշխատե-
լով : Այս երկու նորապսակ եպիս-
կոպոսներ, արժանաւորագոյն Եւ
օգտակար Միտրան Ս. Երուսա-
ղիմայ, երկուշորթի առաւօտ վե-
րադարձան ի մայրաքաղաք :

— Դեր. Տ. Տիմոթէոս եպիսկո-
պոս Սալիքեան՝ որոյ ի Պուլլարիա
այցելութենէ վերադարձը ծանու-
ցած եմք, տեղեկագիր մը մատու-
ցեր է առ Ամեն. Ս. Պատրիարքն
Թիւրքիս այս տեղեկագիրն արժա-
նաւոր ուղարկութիւն գրաւէ Պուլ-
լարիոյ Եւ Ռուսիոյ կորստական
վիճակին վրայ, Եւ Պատրիարք
մոռնն ո՛չ Եւ յապաղէ կարեւոր տը-
նօրինութիւն մընել ի իննամս Եւ ի
հովուութիւն ազգայնոց Ռուսիոյ
ոյ Եւ Պուլլարիոյ, յորս ազգայն-
ընդուն Եւ կրօն կօտարանան հսկա-
յաքայլ :

— Կրօնական ժողովն իմանա-
լով որ մայրաքաղաքի եկեղեց-
եաց բազմաց մէջ աշխարհականք
լուսարարութեան պաշտօն կը վա-
րեն, անպատշաճ համարել է դայս,
Եւ որոշել է տնօրինութիւն մընել
Բայց Պուլլարիոյ Եւ Ռուսիոյ աղ-
գայնոց կործանարար վիճակին դէմ
անկապաղ տնօրինութիւն մընել
պարտ է Կրօնական ժողովոյ : Բայց
աշխարհականաց լուսարարութեան
պաշտօն վարելու խնդրով դադը-
լու ժամանակ չէ այժմ. Ռուսիոյ
ոյ Եւ Պուլլարիոյ հարկը հազա-
րաւոր Հայք իրենց կրօնն ու լը-
ղուն բոլորովին կորուսանելու վի-
ճակի մէջ են, բաւական չեն հա-
րեւանցի այցելութիւնք. զօրաւոր
խմբաներ պէտք են զարթոնցա-
նելու համար մեր այդ ազգայն-
ներն, օր օրէ կը փակուին կրթա-
կան տաճարք Եւ օր օրէ կամա-
յանան կրօնական տաճարք :

— Լոյս անուով հրատարակ-
ուող օրաթերթն՝ որոյ արտօնու-
թիւնը Պատրիարքարանն առած է
Բ. Դրնէն յանուն Տ. Հմայեակ Ե-
պիսկոպոսի Դիմաքսեան, իբրեւ կը-
րօնական Հանգէս հրատարակուե-
լու պայմանաւ, վերջին ժամանակ-
ներս այս պայմանէն բոլորովին հե-
ռի գտնուելուն պատճառաւ՝ ար-

տօնաւոր եպիսկոպոսն ի բացա-
րութիւն կոչուել է յատեան Կրօ-
նական ժողովոյ, Եւ ճանաչելով ժո-
ղովոյն դիտողութեանց արդարու-
թիւնը, գրով հրաժարել է ար-
տօնութենէն : Հետեւաբար, որոշ-
մամբ Կրօնական ժողովոյ, գրուել
է ի Բ. Դրնէն թէ հարկ է չնշել
այդ լրագրոյն համար տրուած ար-
տօնութիւնը :

— Դեր. Տ. Դիմաք. եպիսկոպոս
Շիշմանեան, ըստ գրութեան իւր
որ ի Պատրիարքարանն ուղղած է,
այսօր կամ վաղը մայրաքաղաք
կը հասնի :

— Խորհրդի Առաջնորդ Տ. Յա-
կոբ եպիսկոպոս ձգնաւորեան, որ
բաւական ժամանակէ հետէ ան-
կողմ կը ծառայէր Եւ վերջին օ-
րերս հրամանաւ Պատրիարքարանի
յօդակոխութիւն գնացած էր յեւ-
դոկիա, վախճանելէ անդ : Ամեն.
Ս. Պատրիարք Հայոց ձգնաւոր-
եան Սրբազանի վախճանման հե-
ռագիրն ստանալուն պէս, գրել
է առ ազգային վարչութիւն Եւ
գովիոյ, որ Հանգուցելոյն ընչից
ու ստացուածոց հաշիւը Պատրի-
արքարան զրկուի : ձգնաւորեան
բաւական գործունեաց, բանիւրոն
Եւ պարզ ու անկեղծ եկեղեցական
մէք. բաղումատարիներ լռիկ մնե-
լի վերաբերելու առաջնորդական պաշ-
տօններ, աշխատած է՝ ըստ կա-
րելոյն գոհ ընել ժողովուրդը :

— Շաբաթ օրը տեսնեք՝ Կրօ-
նական ժողովոյ կողմանէ ի հրա-
տարակել առ մեզ զրկուած պաշ-
տօնական Յայտարարութիւն մը,
որով կը ծանուցուի թէ՛ Երօնա-
կան ժողովը, ի Պալլքէսէր տեղի ու-
նեցած կրկնամասնութեան խնդ-
րոյ մը վրայ, Օգոստոս ամէն ըս-
կանալ Կիպրոսի, Զմիւռնիոյ Եւ
Պալլքէսէրի պաշտօնական մարմ-
նոյ հետ քանկցի ի բանակցութիւն
մտնելէ, յետոյ, իւր կատարած քըն-
նութիւններէն ստուգելով որ յիշ-
եալ կրկնամասնութիւն արդարեւ
տեղի ունեցած է ի Պալլքէսէր,
նոյն ամսանութեան ապօրինի ու
անվաւեր եղած լինելը վճռելով,
Եւ զայս վճիռ Եւ ինչ ինչ հրահանգ-
ներ որոց անկ է, ի գործադրու-
թիւն հաղորդելով հանգերձ, նոյն
պատիւ ձեւացող Տ. Մատթէոս
քահանայն կոչած է յազգային
Պատրիարքարան, ի հարցաքննու-
թիւն յատենի ժողովոյ, որոյ յան-
ցանքն եթէ ստուգուի, Կրօն. ժո-
ղով պիտի պատժէ գլխացաւորն
ըստ օրինաց Հայաստանեայց Ա-
ռաքելական Ս. եկեղեցւոյ :

— Դուռագլուին Մաքրուհի
Սիմէնեան ստորագրութեամբ նա-
մակ մը՝ որ հրատարակեալ է մայ-
րաքաղաքիս յունական Նէօլոզոս
նշանաւոր լրագրին մէջ, հրապա-
րակաւ շնորհակալութիւն կը յայտ-
նէ Մեծ. Տօքթոր Թիւրեաքեան է-
ֆէնտիլի, ծանուցանելով թէ ժա-

մանակէ մը հետէ ծանր հիւան-
դութեամբ կը տառապէր Եւ քա-
նի մը բժշկաց դիմեց, սակայն ու-
րովհետեւ նոքա մեծ դումարներ
պահանջեցին, հարկադրեցաւ ետ
կենալ ինքզինքը դարմանելու դի-
տաւորութենէն : Բայց բարեբաղ-
դարտ օր մը Կենիկ-փաշայի մէջ
Տօքթոր Թիւրեաքեան էֆէնտիլի
պատահելով, նա խոստացաւ ձը-
րիարար դարմանել զինքն Եւ կա-
տարեց խոստումն : Տօքթոր Թիւր-
եաքեանի համար ուրիշ անգամ-
ներ ալ հրատարակուած են շնոր-
հակալեաց այսպիսի յայտարարու-
թիւնք : Ոչինչ փոխարինութիւն
ըրած կը լինիմք եթէ այս առթիւ
մեք Եւ հրապարակաւ իսկ մեր շը-
նորհակալիքը նուիրեմք Տօքթոր
Թիւրեաքեանի, վասն այն բարեւոյ
խնամոյն՝ զոր տարաւ մեր հիւան-
դութեան ծանր վիճակին մէջ, Եւ
յորոց մեծ օգուտ տեսնեք :

— Նալուլայի Խըլըճ գիւղի ազ-
գայնք տակաւին յուզեալ են :
Երկու շաբաթ բաւական ծանօթու-
թիւն հրատարակեցինք այս ազ-
գայնոց յուզման պատճառ եղող
նորոնձայ քահանայի մը վարմանց
ու գործոց վրայ, Եւ տեղեկութիւն
ստուգելով թէ արժանաւոր անձ մը
ներկայացուցած են՝ քահանայ
ձեռնադրելու համար, Եւ թէ խոս-
տացուել է կատարել իրենց խըն-
դիրն, բայց գործադրութիւնը չը-
տեսնելով՝ դառնապէս կը գանգա-
տին : Արդ յիշեալ գիւղի թաղա-
կան խորհուրդն հանրագրով մը
գիմելով առ Ամեն. Ս. Պատրիար-
քն՝ կը խնդրէ որ անհրաժեշտ
եղած տնօրինութիւնը լինի անյա-
պաղ նորոնձայ քահանային հա-
մար, Եւ հրաման տրուի՝ ներկա-
յացեալ անձն ի քահանայ ձեռ-
նադրելու համար : Կը յուսամք թէ
նորին Բարձր Սրբապետութիւնը կը
հաճի հրամայել զարժանն, Եւ վերջ
տալ Խըլըճ գիւղի ազգայնոց յուզ-
ման Եւ գանգատանաց :

— Ս. Էմիլիանէն այս շաբաթու-
մայրաքաղաքս հասաւ Թուրքիոյ
եկեղեցեաց մէջ ըստ սովորութեան
կարգացուելու համար Վեհափառ
Հայրապետին կողմանէ զրկուած
օրհնութեան առաջին Կոնգակն :
— Երուսաղիմայ պարտուց բարձ-
ման Թանձնաժողովն չորեքշաբթի
նիստ ըրաւ Դալաթիոյ խորհրդա-
րանին մէջ, նախագահութեամբ
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. Դա-
ւառներէն հասած գրեթէ իմանա-
լով որ յիշեալ պարտուց ի նպաստ
տրոց հաւաքուին սկսած է, Եւ
թերհաշիւ գումարներ կը հասնին
ի պաշտօնատունն երմական, ու-
րոշեց գրել Եւ խնդրել երմոյց նա-
խարարութենէն որ Թանձնաժողո-
ւոյ Դանձնապետ Մաքսուտ Սեպուհ
էֆէնտիլի յանձնուին զրկուած գու-
մարներն : Թանձնաժողովը միան-
գամայն պէտք եղած տնօրինու-

թիւներն ըրաւ՝ մայրաքաղաքիս մէջ ալ հանգանակութիւնը շարունակելու համար :

— Գաղաքական ժողովը չորքշաբթի առաւոր նստին մէջ բաւական զբաղեցաւ՝ կառավարական գաղափարներն առնելու եկեղեցական նախագիծերն, և այլ յարաբերական խնդրով, ինչպէս նաև Պատրիարքարանի երկտական մշտնջենաւոր խնդրով, որ տօնական աւուրց մէջ սովորաբար առաւել ջերմութեամբ կը յուզուի, և վերջապէս հարկ կը լինի մէկերկու հարիւր լիւրայի փոխառութիւն ընել :

— Երէկ երեսփոխանաց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ չընտրուեցան կաթողիկոսական տեղեկագրի խմբագրութեան, և Սահմանադրութեան վերաբնութեան համար յանձնաժողովը : Ամեն Ս. Պատրիարքը ներկայ էր, ատենապետը բացակայ էին, և Բրիտանոստոն Եֆէսի տի Դազարոսեան իրեն երկրորդայն յաթոռ ատենապետութեան բաղմեցաւ : Ներկայ գտնուող 20ի չափ երեսփոխանաց ոմանք նախորդ երկու նիստերու ատենագրութեանց վրայ դիտողութիւն ընելու առթիւ ճիշդ թափեցին արդարացնել՝ կաթողիկոսական խնդրոյն կարգադրութեան օրն արտաքոյ ժողովոյն տեղի ունեցած անկարգութիւնները, և իրեն պատմական կարևոր պարագաներ զետեղել ժողովին ատենագրութեանց մէջ : Եւ զանգատեցան այս ճգնաց դէմ, ինչպէս նաև այն ամէն լեզուանութեանց դէմ, զորս ոմանք ի գործ կը դնէին կաթողիկոսական տեղեկագրի խմբագրութեան համար յանձնաժողովոյ մը ընտրութիւնն աւելորդ ցուցնելու, կամ՝ արդէն խմբագրեաները բաւական համարելու համար, և այլն : Տակաւին ոմանց կիրքերն հանգարտած չեն, և եթէ կարելի լինի՝ վեր ի վայր պիտի յեղաշրջեն կաթողիկոսական խնդրոյ համար եղած ամէն որոշում և կարգադրութիւն : Վերջապէս երէկ քանի մը ժամ ի դուր վատնեցինք մեծաւ տաղտկանօք, ժողովին յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ ամսոյ 17ին :

— Տրուելու 10 Դեկտ. 1883. — Գաղաքէս 3 ժամուկ չափ հեռու գլուխ նուած գիւղը մեծ պանդոկ մը այրելով՝ 3000 լիւրայի կորուստ պատճառեց Հայոց : Այդ գիւղեցիկ գիւղն ամբողջովին հրոյ ճարակ պիտի լինէր, եթէ գիւղացիք գերմարդկային ճգամը չախատէին առաջն պահուի : (Մեծարդի թրդթակիցն մուգեր է նշանակել գիւղին անունը)

Ա. Զ. — Փանջի հեռ. բաժանարարութիւն հաշիւ ունեցողներէ կը խնդրուի, որ հաճին վճարել անպատու :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Չխորաբարեւ երէկ, ո՛րեւ որոշ տեղեկութիւն չկայ՝ ընդմէջ Սերպիոյ և Պուլղարիոյ հաշտութեան պայմանաց վրայ : Սերպիոյ կը պընդէ որ Պէլլատ կատարուին հաշտութեան բանակցութիւնք, իսկ Պուլղարիա՝ ի Սօֆիա : Ժամէ ի ժամ կրկնուի մեծ տեղեկութեանց պատասխանին, առ որս գիտած է Բ. Դուռն խնդրոյն վրայ անյապաղ լսելու համար նոցա որոշումներն : Հերքուած չէ այն զրոյցը թէ տեղեկութիւնք և Բ. Դուռն հակա-

մէտ են վաւերացնել Արևելեան-Ռումէլի միացումն : Բայց դեռ Սերպիոյ, Գարատաղի ու Յունաստանի կողմանէ ձայներ կենն թէ իրենք չեն կրնար անտարբեր մնալ առաջի այդ միացման և այլ այդպիսի որեւէ որոշման : Մասնաւոր ի Սերպիա, եթէ չափազանցեալ չեն տրուած տեղեկութիւնք, ժողովրդեան ամէն դասակարգը կը պահանջեն ո՛րեւէ զինուած չընել, պատերազմը շարունակել, և պատգամաւորութեամբ և ամենայն օժանդակութեան ու զոհողութեան խոստմամբ կը քաջալերեն զարքայն Միլան :

Ի Սօֆիա և ընդ ամենայն Պուլղարիա ուրախութեան տօն ու հանգէս կը կատարուի : Աղբ. սանդը իշխանին Բերդէ ի Սօֆիա վերադարձին առաւ չըբեղախառ հանգէսն գրեթէ անակարգերէն է : Իշխանն, ի գլուխ 20 հազար զօրաց, երբ հասեր է ի դուռն քաղաքին, որ չըբեղապէս զարդարուած է եղեր, ընդ առաջ ելեր են ամէն աստիճանի պաշտօնատար, եկեղեցականք և աշխարհականք, և տիկնայք ծաղիկափունջերով ողողեր են զԱղբիսան : Գլը : Մայր եկեղեցի գնացեր, և անդ գոհարանական շերտաշերտ մաղթանքներ կարգացուեր են : Նոյն օրը զօրահանգէս մը ըրեր է իշխանն՝ տիկնայց նուիրած պսակն ի կուրծս : Ներկայ գտնուեր են հիւպատոսք և օսմանեան պատուիրակք՝ մեծ համադրեստութեամբ անդադար ծախհարութիւնք, և անդադար մեծագործող աղաղակք կեցցէնեցու : Ամենուտ, մասնաւոր Անգղիայէն շնորհաւորական հեռագիրք կը տեղան առ Աղբիսանդը : Ռուսիոյ կայսեր կողմանէ ալ պաշտօնակալ մը ինքնագիր նամակ մը բերած է առ իշխանն, բայց ցարդ յայտնի չէ իմաստը : Վերջապէս աշխարհ կըսքանչանայ Պուլղարիոյ և նորա իշխանին վրայ Պուլղարիա այսպէս կը բարձրանայ, օակայն բազում զոհեր տալով ռմբի՝ դնտակի և սառնամանեաց :

Պատմական, Առաջին և Պատմական : Հանրային չինութեանց յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցաւ՝ Ֆէլդանի նախորդ կառավարել Ֆայիդ փաշա : — Վերաքննութեան ատենանի անդամ կարգեցաւ Իսկիւտարի պատմական ատենանի անդամ թէվֆիդ պէյ, և Բերայի քաղաքային ատենանի (հոգեւոր) առաջին քարտուղար Ֆէյլի պէյ : Իսկիւտարի դատարանի անդամնց կարգն անցաւ : — Իւլայի աստիճան տրուեցաւ՝ Զմիւռնիոյ մարտարոց անօրէն Միւհէտտին պէյ : — Սալիսէի աստիճան՝ Հայէպի նշանաւոր փաստաբաններէն Թուրոս Էֆէնտիլի և Գաթիմուհիի քաղաքական բժիշկ Սարգիս Միսաք Էֆէնտիլի : — Սալիսէի աստիճան և չորրորդ աստիճանի Մէհիտթին պատուանշան՝ Միլլէյէ վարժարանի ներկայ տարւոյ ընթացաւոր Մէհմետ Թէվֆիդ և Իպրահիմ Էֆէնտիլիներուն : — Իմթիլաղի ոսկի շքարարմ՝ հաղթականաց յանձնաժողովոյ նախագահ Բիւզ պէյ : — Առաջին աստիճանի Օսմանի յէ՝ Օգոստ. Սուլթանի առաջին իմամ Եուսուֆ Էֆէնտիլի, առաջին աստիճանի Մէհիտթին և երկրորդ աստիճանի Օսմանիէ՝ երկրորդ ի-

մամ Բալիս Էֆէնտիլի, երկրորդ աստիճանի՝ Մէհիտթին Ռէշատ և Քէմալէտտին Էֆէնտիլիներու առաջին սպասաւոր Եուսուֆ և Ահմէտ պէյներու : — Պուլղարիոյ նախնական առաջին հարցաքննիչ Դալիպ պէյ՝ Մէլանիկի նահանգին ընդհանուր գաղափար անուանեցաւ : — Երկրորդ աստիճան Շէֆազաթ պատուանշան տրուեցաւ՝ Պուլղարիոյ գերմանական դեսպան Պ. Բօլի տիկնոյ : — Երրորդ աստիճանի Մէհիտթին պատուանշան՝ Գաղղիոյ կառավարութեան երկրաչափներէն Պ. Շարլ Հանօթի, և չորրորդ աստիճանի Մէհիտթին՝ Հէրէքէի գործարանի անօրէն Պ. Մարթէլի : — Ատանայի նախնական գաղափարն ընդհանուր գաղափար կարգեցաւ Պուլղարիոյ վերաքննիչ աստիճանի քարտուղար Ապտիլ-Կանի Էֆէնտիլի : — Ամասիոյ նախնական գաղափարն ընդհանուր գաղափար օգնական անուանեցաւ Սամիհ պէյ, որ Պուլղարիոյ նախնական գաղափարն երկրորդական անդամ էր : — Թրէմէի (Տրապիզոն) Գալմագամ ընտրեցաւ իւրեք խալիֆայէտի Էֆէնտիլի : — Միլլէյէ վարժարանի ընթացաւորսներէն Հիւլմէթ պէյ՝ Գարասիի նահանգին կրթական տեսուչ կարգեցաւ և այսօր կուղեւորի ի պաշտօնատեղին : —

Կըսուի թէ առաջիկայ շաբթու ի Սօֆիա պիտի սկսին հաշտութեան բանակցութիւնք : Օսմանեան պատուիրակ Մահմա փաշա ի Սօֆիայէ անդադար կը բանակցի Բ. Դրան հետ :

— Դարձեալ լուր կայ թէ Պուլղարիոյ իշխանը նախ Պուլղարիա պիտի գայ, և ապա պիտի ուղևորի ի Բերդապուրկ :

— Արևելեան-Ռումէլի մէջ զինուորագրութիւնը կը շարունակուի Միլլէ ցարդ 70 հազար հոգի ի զէն կոչուեր են : Իշխանն ու զինուորական մեծամեծք հասարակ զինուորի թոշակաւ կը հերքեանան, և նահանգին երկրագործութիւնը մնացեր է կանանց և տղայոց :

— Կառավարութեան երեքուն պարտուր կարգադրութեան յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ մինչև 1299 երկտական տարւոյ վերջը գիւղուած պարտուր փոխարէն նոր արժեթուղթք տպուած են և շրջաբերութեան պիտի հանուին առաջիկայ Յունուար 1ին : Եւ թէ՛ յիշեալ արժեթուղթք փոխանակ Յունուար 3 տարի պիտի ընդունուին Մալիյէի և այլ կառավարական անտուկներու կողմէ, պայմանաւ որ 1886 տարւոյ մէջ իրենց պարտքը վճարողներէն ամբողջովին արժեթուղթք առնուի : Երկրորդ տարին՝ 100ին 10 դրամ և մնացեալ արժեթուղթք իսկ երրորդ տարին, 100ին 20ը դրամ և մնացորդ արժեթուղթք :

— Կըսուի թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը մինչև ցկարգադրութիւն Պալքանեան խնդրոյն չպիտի պնդէ, որ Բ. Դուռն այս տարի ալ վճարէ պատերազմական տուգանաց ի հաշիւ հատուցանելու դուռնին : Բայց Բ. Դուռն վրայ վրայ տանի ի ժամանակին վճարելու հպատակաց վնասուց փոխառէն որոշեալ դուռնին տարբեալ ժինն եղող 30 հազար լիւրան :

— Բ. Դուռնը գոհացուցիչ չտեսնելով՝ իտալական զօրաց կողմանէ

Մասովայի գրաւման դէմ առ իտալական կառավարութիւնն ուղղած բողոքագրին պատասխանը, ծանուցագիր մ'ուղղեր է առ մեծ տեղեկութիւնս :

— Օգոստ. Սուլթանն անցեալ ուրբաթու աղօթքէն ետքը կոչել տալով Միլլէյէ վարժարանի ներկայ տարւոյ ընթացաւոր աշակերտներն, 1000ական զուգարգեւ բաշխեց իւրաքանչիւրին, և հրամայեց՝ երկուքը պալատան դիւանատան, երկուքն անձնական դանձուն պաշտօնատան մէջ առնուլ, մէկն իւր մասնաւոր արկեղ վարչութեան քարտուղար անուանել, և մնացեալներն ուրիշ պաշտօններու մէջ հաստատել :

— Կը հերքուի այն զրոյցը թէ՛ Օսմանեան կայսերական Պանքան մասնակցութիւն ունի, Փարիզի Բոնիթուար տ'Էքսըզ դրամատան կողմանէ 2 միլիոն լիւրայի փոխատուութեան համար կայսերական կառավարութեան մատուցեալ առաջարկութեան, և հետեւաբար բանակցութեան մէջ :

— Թրքատարութեան պաշտօնախալներէն նաղմի Էֆէնտիլի, որ դատի ենթարկեալ էր գողութեան ամբաստանութեամբ, 20 ամսեայ բանտարկութեան և իւր վրայ անցուցած 1760 լիւրայի վճարման (տուկուսիք և դատական ծախսք) վրձարման դատապարտեցաւ, և որովհետեւ ոչ նաղմի Էֆէնտիլի և ոչ նորա երաշխաւորն կարող չեն վրձարել սոյն դումանք, ըստ օրինի նորա պետերուն վճարել անկէ, որք են 15պիպ և 5էվրէթ Էֆէնտիլի, և որք այս որոշման վերաքննութիւնը խնդրած են պետական խորհրդէն :

— Խարբերի գաւառական լրագրէն կիմացուի թէ պատժական դատարանի նախագահ Վէհպի Էֆէնտիլի դանակոծեր է ընդհանուր գաղափար օգնական Սալիհ պէյն : Ախանատեսք պատմեր են թէ դատարանին բացման ժամանակը մերձ լինելով, Վէհպի Էֆէնտիլի լուր զրկեր է առ Սալիհ պէյ՝ դատարան գալու համար : Նա ծանուցանելով թէ թղթատարութեան երեւել օրը լինելով ըլլալեալ է կարեւոր գործեամբ, աղաչեւ որ իւր տեղ գաղափարն անդամներէն մէկը նշանակուի ըստ սովորութեան, և աւելցուցեր է թէ նախագահ Էֆէնտիլին ձեռքերը կը համբուրէ իսկ նախագահ իսկոյն Սալիհ պէյն սենեակը վաղելով, և նորա վրայ յարձակելով՝ բռնցի դանակոծեր է, և երբ մարդիկ հասեր աղատներ են խեղճ Սալիհ պէյը, նախագահը զանի աթոռէն վար առած և առաջիկու կոխած է եղեր :

— Սերապտիոյ գաւառական լրագիրը մեծաւ գոհութեամբ կը հրատարակէ աւաղակներն ու երեւոյթներն ձերբակալելու և նահանգը բողոքողին անդորրեւր համար կուսակալին և այլ պաշտօնատարաց ըրած ջանքերն : Նախորդ ամսոյ սկիզբէն մինչև ցարդ 30 հոգի ձերբակալեալ են ողջամբ կամ սպանեալ, կըսէ, և ի մասնաւորի կը յիշէ հոգնակար աւաղակապետ Գոյ-օղուի եղբայր Ահմէտի սպանուիլը : Սա, բաց յայլոց չարագործութեանց, Նիքարի (Եւրոպիա) կողմերը, 3-ձ տարեկան օրերորդիկներ յոշտեալով կը լլկէ եղեր :

— Այսքանի նահանգի Պայանտըր գաւառակի Խասթէյ գիւղն հեղեղներէ ողողուեր, գրեթէ համայն շէնքերն անհետ եղեր, բընակիչք ստիպուեր են ծառոց վրայ ելնել, մարդ մը հեղեղաց զոհուեր, և փոխկառավարին լաստափայտով պարէն ու վրան հասուցեր է :

— Իսկիւտարի Ոստիկանապետ Ալի Րիզա փաշա՝ որ հիւանդ էր բաւական ժամանակէ հետէ, մեռաւ անցեալ շաբաթ օր :

— ՅԱղբ. քանդակար իտալացի մը ձերբակալուեր է՝ կրնն սպաննելուն պատճառաւ :

— Թէքիտաղի Էրէյլի գիւղաքաղաքէն 28-30 տարեկան աղքատիկ մահմետական մը՝ որ օրապահին հայթայթելու համար որսի ելեր է, իւր բոլոր աշխատութեանց հակառակ չյաղողուին վրայ սրտմտելով՝ հրացանը ջախջախելու ձեռնարկած ատենն, հրացանը որ լեցուն է եղեր, կրակ առնելով պայթեր, և խեղճ երկատարակին ալ բազկին գալով՝ ոսկընները ջարդակոտոր ըրեր է անբժշկելի վիճակի մէջ :

— Բերա Գիւլիկ-Խէնտէք փողոց պատ մը փլուզելով՝ 2 պարսիկ իշալար, 1 գրաստ և 1 էջ փառակաց ներքև մնացեր անչնչացեր են :

— Իղմիրի մաքսային քարտուղարներէն Ահմէտ պէյի եօթնամսեայ դատրիկն օրօրոյն մէջ գնացած ատեն, մեկ մը օրօրոյն վրայ ելնելով՝ նորա շրթներն ու ալ պայտը կրծեր կերեր և անչնչացուցեր է :

— Յաւով կիմացուի թէ յիսուն տարիէ հետէ ի Մանչեսթըր հաստատեալ առաջին Հայ վաճառատունն, Մանուկ Գալիմաճեան և Ընկ. սնանկացեր է 110 հազար լիւրա բացով :

— Երեքշաբթի գիւղեր Էտիրենի զօրանոցին ձախ կողմէն հըրդեհ պատահեր է, բայց շուտով հասեր առեր են առաջնք :

— Ըստ Մէմուրիալ Տիպլումթիքի՝ Անգղիոյ կառավարութիւնն ընդունելով թէ անհրաժեշտ է վերջնական կերպիւ կարգադրել Արևելեան-Ռումէլի խնդիրն, հըրահանգ զրկեր է առ ներկայացուցիչ Պուլղարիոյ ծանուցանել Բ. Դրան թէ պիտի մասնակցի դեսպանատր հրդոյն եթէ վերստին գումարի : Անգղիա ծանուցեր է նաև Պուլղարիոյ իշխանին թէ անգղիական մէկ զինուոր անգամ չպիտի զոհուի ի պաշտպանութիւն Պուլղարիոյ :

ԱՐՏԱՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Յունաստանի կառավարութիւնը ծպտեալ սպայից միջոցաւ ստուգեր է թէ՛ սահմանադրութեան դիմադրել կարող չէ հելլեն զօրքն, և թէ՛ օսմանցիք ըստ ամենայնի կողմ՝ պատրաստ և պաշտնաւորեալ են :

— Եգիպտոսէն լուր եղած է թէ Հայկեայ թագաւորը սրտմտելով Մասովայի գրաւման վրայ, հրամայեր է ի պատերազմ ելնել ընդդէմ իտալացւոյ :

— Սպանիոյ արքայական խնամակալ Գրիստինէ Թագուհին, իւր գաղափար հետ աղգային խորհրդարանն երթալով՝ առ Ագոն և առ սահմանադրութիւնն հաւա-

տարմութեան երդումն ըրեր, և երեսփոխանաց ու ժողովրդեան կողմանէ բուռն ծափահարութիւն եղեր է:

== Ռուսիոյ կառավարութիւնն ամենայն փութով կաշխատի՝ յառաջիկայ գարնան ի Սև ծով զօրաւոր նաւատորմ մը ունենալու համար:

== Խրուաթիոյ ազգային ժողովին մէջ անցեալները Հունգարիոյ կառավարութեան, և ժողովին նախագահին դէմ անարգանքով արտահայտուած լինելով՝ Ալեքսանդր Բարաթովսկի, հաղարար անձինք փողոցները թափեր, ապակիներ քարկոծեր, հունգարական զինանշանաց վրայ տիզմենտեր և նախատեր են կուսակալն: Միւս կողմանէ, վերաքննութիւն պահանջներ են դատարարութեանը, և բարձրագոյն հանրապետութիւն մը կը պատրաստուի ներուսին խնդրելու համար:

== Ինչպէս նախորդ թերթով ծանուցած էինք, երկուշաբթի ի Վերսայլ նիստ ընելով Վեհաժողովն Գաղղիոյ, ի նախագահութիւն հանրապետութեան վերընտրեց Վերսայլ, 592 քուէարկուաց 438 ձայնով: Այսպիսով չէ մասնակցեր ընտրութեան՝ Պ. Կրէպիկ վերընտրութիւնը՝ Գաղղիոյ հանրապետութեան հաստատութեան, և օտար երկրաց հետ բարեկամութեան յարաբերութեանց յարաբերութեան համար օգտակար և լաւ երաշխաւորութիւն մը կը համարուի, որովհետեւ հանրապետութեան գերութեան հաւատարմութիւն և խոհուն ու խաղաղասէր անձ մ'է:

== Կըսուի թէ Ռուսիոյ կայսրը հաճութեամբ չէ լսեր Գերմանիոյ կայսեր թոռն իշխանուհւոյ հետ Պուլլաքիոյ իշխանին ա-

մուսնութեան դիտարկութեան լուրն, և թէ Գերմանիոյ կայսեր թիկնապահ Ռաճիկի իշխանը Բեռլինէն զբոսաւորի զրկուելու է՝ զԱլեքսանդր Կայսրն ի հաւանութիւն ածելու համար:

== Պուլլաք-Սերպ պատերազմին մասնակցող Հրէայ կամաւորացի վաշտն՝ որ 500 հոգիէ կը բաղկանայր, 230 մնացեր է: Ալեքսանդր իշխանն ոսկի շքադրամ մը կախեր է այս վաշտին հրամանատար Միլիարդիկ կուրճին ըսելով. «Հաստատեցիք թէ Մակաբայեցուց արժանի յաջորդներ էք, և թէ քաջութեամբ ու հայրենասիրութեամբ կը հաւատարմիք Պուլլաքական փառապանծ բանակին»:

== Անգղիոյ կառավարութիւնն ստիպուել է աւելցնել Սուտանի յեղափոխականաց դէմ գտնուող զօրութիւնն: Յեղափոխականը նոր հրացաններով զինեալ են, և Ամերիկացի հրամանատարներ ունին եղեր: Անգղիոյ կառավարութիւնը մինչև ցարդ 62 միլիոն ֆրանք վատնած է Սուտանի ճակատամարտներուն համար:

== Սերպ-Պուլլաք պատերազմին պատճառաւ պուլլաքը 2300 հոգի կորուսել և 6000 վերաւոր ու հիւանդ ունեցեր են, որոց 4300ն առողջացեր է: 500 Պուլլաք գերի եղեր են Սերպաց, իսկ Սերպերէն 4100 հոգի ի գերութիւն վարուել են Պուլլաքներէն: Զինադադարէն ետքը այս գերիք կարճակունք երկու կողմանէ ալ:

== Գերմանիոյ կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտնել է Պապին՝ Կարդինալ կղզւոյ խնդրոյն կարգադրութեան համար:

== Անգղիոյ ազգային խորհրդարանը կը բացուի Յունուար 12ին (Ը. Լ.) նորընտիր երեսփոխանաց վաւերացման և երկման գործողութիւնը կը կատարուի մինչև 18,

և ապա կը կարգադրուի Թագուհւոյն բացման ճառը:

== Գերմանիոյ դաշնաժողովուրդ իշխանն ի շնորհաւորութիւն զնոյց տա Պ. Լէպորտ Ռանքէ երևելի պատմաբանն Գերմանիոյ, նորա ծննդեան 90դ. տարեդարձին առթիւ, և գրելով զնա՝ հաղորդեց կայսեր և կայսրուհւոյն շնորհաւորութեան թուղթերը: Պ. Ռանքէ այս առթիւ ի հրապարակ հաներ է իւր երկարաժամ Տիեզերական Պատմութեան վեցերորդ հատորին Վերմանիայի ու Արքիեպիսկոպոսի ղեկավար և բաւական թոշակ ունի պետութեանէն: Համայն նախարարք և բարձրատիպ անձինք ալ շնորհաւորութեան ուղերձ մատուցեր են, ինչպէս նաև Վերթեմպերկի և Սաքսոնիոյ թագաւորք:

== Իտալիոյ թագուհին մեծագումար ամսաթոշակաւ իրեն անձնական բժիշկ կարգել է Մարգարիտ Պարնէ Իտալացի օրիորդն, որ 1870ին բժշկականութեան պարագլուխ յայտնուել է վրայական ըստանալ և քանի մը տարիէ հետէ Միլանի և Թուրինի հիւանդանոցաց մէջ բժշկութեան պաշտօն կը վարէ եղեր:

== Պրմանիոյ դաշնադուրի և գերեալ թագաւորին եղբայրն անգլիացոց դէմ ապստամբեր, և առ ժողովուրդն յայտարարել է աշխարհիկ օտարներն երկրէն արտաքսելու համար: Անգլիացիք որ դուրս մտան ի Պրմանիա և տապալելէն զարքայն թիպօ՝ այժմ այս և այլ դժուարութեանց կը պատահին, և կը հարկադրին օգնութիւն խնդրել Հնդկաստանի փոխարքայէն:

== Ռուսիոյ կայսրն հրամայել է Կեդրոնական Ասիոյ ընդհանուր հրամանատարաց՝ խորհրդակցել և տեղեկագրել ա՛յն միջոցներն, զորի գործը դնել հարկ է երբ Անգլի-

ոյ դէմ պատերազմ ծագի ի Կեդրոնական Ասիա:

== Սուէշի ջրանցքին արտօնուէր Պ. Լէնէլսոն՝ ութսուն տարեկան, 12դ. դասակ մ'ունեցեր է իւր գեղատի և գեղանի ամուսնէն:

== Ի Վիեննա ժամանակէ մը հետէ բաղումը զոհ կերթան ծաղիկ հիւանդութեան:

== Անգլիոյ Պանքային 100 լիւրանոց տոմսերուն համանման կեղծ տոմսեր երևան ելեր են, որ ի Տրայլին շինուած կը կարծուին:

== Սերպիոյ նախարարապետ Պ. Կարաշանի՝ Ալիէմանէէ ծայր թունկ գերմանական լրագրին թղթ թակցին հետ տեսակցած ատեն ըսեր է. «Պաշտանան խնդիրն ընդհանուր պատերազմաւ մը պիտի լուծուի. ներկայ խնդրոյն մէջ Ռուսիոյ կառավարութեան բուն նպատակն է վերահաստատել նախորդ վիճակն. ուստի համայն Եւրոպա Աստորիոյ կողմը պիտի հանդիմանայ ի նախարարապետն աղանայ:» - Նախարարապետն աղանայ է զթղթակիցն՝ չիշատակել իւր անունը, սակայն թղթակիցն առ սէր հասարակաց խաղաղութեան պարտ համարել է հրատարակել անունը:

== Իտալիոյ կառավարութիւնը Հարաւային Ամերիկայի Գոլոմպիոյ հանրապետութեան հետ գժտելու յոյժներ է: Պոկոմպի (մայրաքաղաքն) իտալական հիւպատոսը վերջնագիր մը տալով՝ դրօշակը վար առեր և մեկնել է: Պատճառը՝ իտալական տուրեւառիկ նաւու մը գրաւուելն է, որոյ համար բողոքներ է հիւպատոսն, բայց կարողութիւն չէ արուել հանրապետութեան կողմանէ. իտալական նաւատորմը մը զրկուել է Գոլոմ:

պիսի ջուրերն ի պաշտպանութիւն իտալական հպատակաց, և կը կարծուի թէ մօտեւս պիտի ըսկըին թշնամութիւնը:

== Յունաստանի զինուորական նախարարէն առ աղբային ժողովը մատուցեալ տեղեկութեանց նայելով՝ այժմ ի զէն կոչուած զօրաց թիւն է 78333, յորս են հրամանատարք և ամէն կարգի սպայք:

== Սերպիոյ և Պուլլաքիոյ կառավարութիւնք մեկմեկու գէմկը գանգատին թէ՛ զինադադարէն ետքը բռնաբարութիւնք, աւարաւորութիւնք և սպանութիւնք տեղի ունեցած են:

== Իտալիոյ թագաւորը թիկնապահի մը միջոցաւ առ Կիյոմ կայսրն Գերմանիոյ նամակ մը զըրկել է, ի շնորհաւորութիւն տարեդարձի դաշակալութիւն նորին:

== Ի Պրմանիա անգլիական ընկերութեան մը գործակալք ըստանուել են: Թիպօ թագաւորին պալատան մէջ գտնուած աղանայէք աւարի առնուել են ապրտաճաց կողմանէ: Անգլիացիք այժմ այս աւարն ալ ձեռք անցունել կաշխատին:

== Պուլլաքիոյ իշխանը Սօֆիա վերադառնալէն ետքն ալ, առ զորս ուղղեալ յայտարարութեան մէջ գովեստելու յիշատակել է ռուս սպայից անձնուէր աշխատութիւններն ի կրթութիւն Պուլլաք զօրաց:

== Պուլլաքիոյ բանակին մէջ գտնուող մահմետական զինուորք ներքոյնեղով կը յիշատակուին, և Ալեքսանդր իշխանը քաջաբերել է զանոնք պատուանշաններով ու շնորհակալութեամբք:

== ՅԱնգլիա, ուր երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց առթիւ բաւական յուզեցաւ Պետութիւնն ու Եկեղեցին բաժնեւոր խնդիրն, ի վեր հանած է Եկեղեցին բարեկարգելու խնդիրն: Ամէն

ՀՐԱՏԱՆԻ ՄԸ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ
Մի՛ մոռնա՛ք երբեք թէ երբ լեցուն հրացան մ'ունենա՛ք ի ձեռքի, չանթ մը կը կրէք: Եթէ պէտք է երկուստար որսորդաց հրացանին փողին վրայ փորագրել սա՛ խօսքը՝ «Մի՛ տա՛ս պաշէք», ա՛յ աւելի լաւ կը լինի նոցա հրացանին երակալային վրայ զըրկել մէծ տառերով՝ «Մոռնա՛մք ինչ ուր: Միայն երկուստար որսորդաց համար չէ այս՝ այլ ամէն անոնց համար, որ հրացանի հետ կը խաղան: Իմ բոլոր որսորդութեանցս առանձն, ճշմարիտ խոսքի որսորդները դա՛սած եմ միայն լաւ նպատակին զարնող ծեր որսորդներն: Որսորդութեան վտանգաց հաւատարմութեամբ պէ՛տք է տեսնել բարեկամ մը՝ որսի ժամանակ շանթահար ինկած: Ամենապարզ զգուշութիւններն ի դո՛րձ դնելու համար՝ մէկը վերաւորել կամ սպաննել՝ պէտք է: Զկայ տարի մը, յորում բազում որսի գոհեր չնշանակուին: Առաւօտուն կը մեկնին ուրախ զուարթ վեց ընկերք, երեկոյն կը վերադառնան հինգ՝ ընկերով իրենց հետ գիտի մը: Խմբին ամենաըղբալը զարնուած է, ճիշդ արտէս՝ բարեկամի մը հրացանի հարուածով: Եղբայր մը ըստանա՛ծ է իւր եղբայրը՝ տասը քայլ հեռաւորութենէ իւր հրացանը լորսահարդի մը ուղղելով: արեգակը կը շլացնէր զինքն և հրացանին մուկնէն վերջն է որ կը տեսնէ իւր դժբաղդ եղբայրն՝ արեւնաթափած: Այսպէս ալ հայրեր սպաննած են իրենց զաւակնե՛րը. անտառաց խեղճ պահպանք ընդունած են առ վարազս ուղղեալ զընտանիքն: անտառի մը անկեան մէջ երկու սիրեալքը ապաքային վրայ կը խօսին եւ անոնցմէ մին կընդունի հրացանի հարուած մը յայնմ պահու, յորում իւր ամբողջ կենանքը կը խոս-

տանար սիրեցելոյն: Ո՛չ այսչափ միւսայն հրացանը կը պայթին. խրամներէ ցատկած ատենդ հրացանդ կը պարպուի անխոհմտութեամբ, և ընկերներէդ մին կ'իյնայ զարնուած: Թաւառներուն վրայէն ցատկած ատենդ մորենի մը կը իսթթուի հրացանիդ ղիթակն (թէթիկ) և երեսի վրայ կ'իյնայ զարնուած: Մայրեր, խօսեցեալներ, զոյրեր կըստանին ի տան. տուն գալը կ'իմացուի. զգրդական խօսքերը մոտիկ կ'ընեն, ամենքն ալ դուռը կը վազեն և կը նային մախաղի մէջ թէ շատ որս կ'ա՛յ: Կարճուս հրացանդ և կայծահին ունեկըք (թիւֆէնի խորոզու) իջեցնել կուգես, բայց մոռնալով ինքզինդք եւ զքեզ չընկալաւորներն անուշադրութեամբ մտադ ղիթակին կը զգչի, և հրացանիդ հորիզոնական զիջք մը տուած ըլլալով պատճառաւ, շուրջը գտնուած մանկամարդ աղջիկ մը կ'իյնայ առանց ձիւ մը բաժնալու: շանթահար եղած է հրացանիդ հարուածով: Զպիտի խօսքի նորաւոր սորդաց ա՛յն անխոհմտութեանց վրայ, որով իրենց բարեկամին, իրենց եղբորը կամ հորը վրայ կը պարպեն իրենց հրացանն: Որսորդք, բարեկամք իմ, թող ձեզ ծիծաղելի չերեւի ձեր կանանց զարհուրանքը, ձեր խօսեցելոց, ձեր քերք արտասուէրն և ձեր մարց ահն ու երկիւղը, երբ տեսնեն զձեզ հրացան ի ձեռքին: Նոքա իրաւունք ունին. կը մեկնիք երգելով. «Ո՛րքա՛ն թէ չորս օրէն վերջը չպիտի երկն ինքնանկան երգել: Ա՛յն բարի տիկնիկներն՝ որ ձեր ձեռքը նշանաւոր կերպով մը կը սեղմեն, պիտի տեսնէք արդեօք վերստին: Արեւօք վերջապէս պիտի տեսնէ՛ք ձեր գործով գութ մայրն որ կուղղէր ձեզ սա՛ խօսքը «Զգո՛յ լին»:

պիտի տեսնէ՛ք այն սիրեցեալ քոյրն՝ որ քարի յաջողութիւն կը մարդէր ձեռքի համար: Վերջապէս բոլոր այն վտերիկ վարդազոյն և ձերմակ սիրուն գէմքերն որ կ'երբեք իրենց թաշկինակները զրեակին պատշգամբն հաւատա՛ք՝ եթէ վերստին նոցա միւս պիտի տեսնեն արժանանալ: Բժշկուցանք: Մոյն առածը ժողովրդաւ կան է, բայց յաճախ իրականութիւն կ'առնու: Թշուառութիւն մը չուտով կը հասնի, խոհեմ եղէք: Ահա տխուր արկած մը պատմենք:

Որսի կղանակն յառաջացած էր. Նոյեմբերի մէջն էր. ի Պրմանիա (Գաղղիա) փոքր զրեակի մը մէջ կը դրոշմէին դուարթ ընկերք: Հրաւիրեալ որսորդաց երկրորդ անգամ դուարթութեան մը գրեթէ ամբողջացած էր: Երբ մարդք Գ. . . զրեակը մտնէր անդու, զուրս կ'ընէր դուարթն էր. վաւեր զի երկիրն յոյժ որսալից էր, զըրեակին ընկերքը հրապարակէ էին, եւ մարդ քաղցր ընկերութեամբ կ'ապրէր անդ: Ամէն բանի վախճանը կայ, մասնաւոր լաւ բաներուն: Մոյն տարին ցուրտը բաւական խիտ էր և կանխաւ սկսած էր: Բուրներէն և դաշտէն քիչ մը քաշուած էր որսն: Ես կայն Գ. . . զրեակն այնչափ լաւ տեղ մը կը գտնուէր, որ որսորդն որսի եղանակին մինչև յետին օրը կ'ընար որս գտնել: Գրեակին մօտ անտառի մը մէջ կային նապատակը, մանկեաւոր հաւաքը, մոշկոններուն մէջ (քաթթըր թրնաղը) կային ձաղարներ: Վերջապէս յայնչոյս ընթան 300 քայլ հեռուն կը գտնուէր փոքր դեղ մը, ուր հողամաղը (զարապաթաղ), մրտիմունը (տեսակ մը բար), փարփարը (անդրթ գուռ), կակալը կը մատակարարէին փոքր ինչ հրճուանք աշնան մէջ: Կա-

քաւուց որսն յետագոյն էր, որսորդաց բաղումը չուած էին, և սոյն որսը Յ կամ Ն հողին մնացած էր. սոցա մէջ կը գտնուէր քաջին Տ. . . : Սո յօժար կամօք կը կենար ի զրեակն օր մ'ալ աւելի կ'աքաւուց որսին համար, բայց զրեակին մէջ ընդհանուր կարծիք կար թէ սոյն որսն իթէ երբեք տեղի ալ չուենար, Տ. . . : Գարձեալ չէր մեկնել: Պաշն-Վարի-Ղորան տը Ս. . . : Իւր ութնեւտաս նամակայ հասակաւ, սեւ մեծ աչքերով և շուշան գոյնով կ'ընար լաւ բացատրել Տ. . . : Ի սոյն հաստատութիւնն, Անտառին մէջ տեղի ունեցած վերջին որսերու ատեն, տարաբաղ Տ. . . : որ քաջ հրացանաձիգ էր, երբեմն զարմացուած էր իւր բարեկամներն՝ անսովոր անտառական մը. անգամ մ'ալ դէպ ի կարգ, ու նշան կ'առնուր առանց հրացանը զինելու լինելու: Թէեւ քաջ որսորդ էր, բայց մտաղբալ: Վերջապէս կ'աքաւուց որսն որոշուեցաւ: Նախընթաց երեկոյ կը խօսակցէին մեծ կրակարանին շուրջն, ուր ամբողջ խուրձ մը իւր զրեակի վրէժ բողբոլը կը նետէր. տեղի ունենալիք որսին եւ անցեալ զրեակի օրերուն վրայ կը խօսէին: ամենքնիս դուարթ էինք, բայց մեր դուարթութիւնն աշնան դուարթութիւնն մ'էր, մեղամաղձոտութեան մեծ զուարթութիւն մը: Ի փարիզ վերստին տեսութեան խոստովանել կը խոխտակէինք:

— Ես, ըստ սիրուն տանտիրուհի տիկին Տը Ս. . . : երջանիկ եմ, և կ'աղք կուտամ Աստուծոյ՝ բանի մը համար. այն է անվտանգ անցուցնել սոյն օրսի եղանակը: Զրեկ բան մը ըսեմ, որսի եղանակին առաջին օրերն ինքնիմաստ եղած էին, միշտ սիրտս դուրի մէջ էր որ մէկը ոտքը կամ ձեռքը

կոտորած պիտի գար երեկոյն: Տակաւ առ տակաւ նորոգ զինուորի պէս կը վարժուի եւ այնչափ հոգ չեմ ընել. բայց ամէն տարի որսի եղանակին ըսկեղեցեալ դարձեալ իւր նորոգ զինուոր կը լինիմ: այս տարի ալ բոլորով տըրտիւ փառք կուտամ Աստուծոյ:

— Տիկին, պատասխանեց մի ծեր խորագետ, ինչո՞ւ այսպէս կը խօսիք այս երեկոյ: վաղը որսի չ'պիտի երթանք. առա՛ծը կրա՛ծ թէ ճշտե՛ք չէ՛ փաճտել արջին մորթը, զանի սպաննելէ առաջն:

— Մոյն բարի Գ. . . : միշտ սեւ գաղափարներ ունի, ըստ տիկին Տը Ս. . . :

Բայց Գ. . . : ի սոյն խորհրդածութիւնը շատերուն սիրտը պաղեցուց:

— Այո՛, սակայն . . . : յարեց տիկին տը Ս. . . : Գրեակին Պաշն-Վարի-Ղորան բոլորովին ի մասնաւորին նայեցաւ Տ. . . : Ի երեւոյ: Տ. . . : մերձեցաւ առ նա և ըստ:

Արեւօք չկայ Աստուած մը:

Չաւարտեց խօսքը. . . : Տիկին տը Ս. . . : ոտքի ելնելով Տ. . . : Ի թիւր բռնեց և տարաւ զնա արանին մի փոքր անկիւնը:

— Կը սիրէք զՎարի, այնպէս չէ՞: Ինչո՞ք սիրուն դանձ, որչափ բարի է: Զետոյ աւելցուց:

— Այս երեկոյ ի՞նչ գաղափար ունեցայ. կը բաղձամ որ վաղուան օրը անցնի:

Կարձեալ սկսանք խօսիլ մինչև պատեհու ատեն: Հետեւեալ օրը, լուսնալուսն պէս, որսորդը կազմ և պատրաստ էին: Մեկնելու ատեն տիկին տը Ս. . . : ներս մտաւ: Բաւական դուռնաւ էր. կերեւէր թէ ամբողջ զինքը քնացած չէր:

(Մանգոյն, յաւաքոյն)

կուսակցութիւնը հաւասարապէս
կը ճանաչանայ այս բարեկարգու-
թեան պէտքն, և զանազան յայ-
տարարութիւնք կը տեսնուին, յո-
րըս կարեւորագոյնն է առևրքեղիս-
կոպտութեան Բէնտրայրի և երբեք
մատուցեալ հանրագիրը մը ի դի-
մաց հարկերաւոր ընթացաւարտից
Համարարանին Բէնտրայրի: Սոցա
մէջ կը գտնուին երեւելի աստուա-
ծաբանք, մատենագիրք, գի-
տունք և դաստիարակ: Փափաք ու
համագործ կը յայտնեն որ վերջ
տրուի եկեղեցւոյ պաշտօնները
գրամով վաճառելու զեղծմանց,
եկեղեցականաց եկամտից ծայրա-
յեղ անհաւասարութեանց ու ան-
արգարութեանց, և անձեռնհաս
ու յանցաւոր եկեղեցականները
պաշտօնանկ ընելու դժուարու-
թեանց: Ստիպողական կը համա-
րին եկեղեցւոյ կեդրոնական և
թաղային կազմակերպութեան ու
վարչութեան աւելի կատարեալ
ծաւարտման, այնպէս որ ամէն դա-
սերէ աշխարհականք, որ եկեղեց-
ւոյ հարազատ որդիք են, իրական
մասնակցութիւն մ'ունենան եկե-
ղեցական գործոց վարչութեան
մէջ: Այսպիսի բարեկարգութիւն
մը, կրնան, սիրով պիտի ընդունե-
ուն Անգղիոյ եկեղեցւոյ ամէն դա-
սու աստուածաբան եկեղեցական-
ներէ ու աշխարհականներէ և բո-
վանքալի Աղգէն, և կը յաւերժան թէ
չպիտի մնաս եկեղեցւոյ ի նախկին
դարուց ժառանգած կազմակեր-
պութեան, այլ առաւելապէս պի-
տի նպաստէ՝ այդ կազմակերպու-
թեան մէջ կատարելագոյն և ա-
ռաւել փրկարար գործունէութիւն
մը մուծանելու, զոր կը պահանջեն
աճեցուն պիտոյք ժամանակին:

— Գաղղիոյ Աղգէնի ժողովը,
61րդ դէմ 225 ձայնիւ որոշեց ի տալ
Թոնքինի համար կառավարու-
թեան խնդրած 79 միլիոնի վարկը:
Հետեւաբար առ այժմ փարատած
են նախարարական փոփոխութեան
կասկածք, որ վերջին օրերս կա-
յին ի նկատ առնուելով թէ Աղ-
գային ժողովէն յիշեալ վարկին
քննութեան համար կարգեալ
յանձնաժողովոյ անգամայն մեծա-
գոյն մասն մերժման կողմն են:

ԱՅՈՒՆ ԵՒ ԱՅԼԻՐ

XX 1886 թուոյ Տասնութիւն և Ե-
ղևանք: — Իտալական Հանդէս
մը գրած է հետեւեալն: 1886 տար-
ւոյ տանուտէքն է Փայլածուն (մեր
Օրացուցին մէջ 1886 տարւոյ տա-
նուտէքն Այծեղիւր գրուած է):
Փայլածուն միջրակ մ'է, որ կը
գտնուի աւելի մօտ արեգական,
և ունի իւր չըջանին մէջ աւելի
մօտ զԱրեգակն, և չըջանին դուրս
Արեգակն: Արեգակն իւր մի-
ջին հեռաւորութիւնն է գրեթէ 8
միլիոն մղոն, և թէպէտ երկրէն
հեռաւորութիւնը՝ բաղդատմամբ
ուրիշ միջոցակց՝ չէ շատ մեծ,
սակայն մեզ կըրելի առանձին իւր
մի փոքր աստղ՝ ձերմակ փայլուն
լուսով: Առ արեգակն մերձաւո-
րութեամբ դուն ուրեք կերելի
իւր երեկոյեան կամ առաւօտեան
աստղ: Փայլածուն կը կատարէ իւր
չըջան թերաւոր (էլիբիթը, տե-
սակ մը երկրաչափական ձև) արեգական շուրջը 87 աւուրց, 23
ժամուց և 13 վայրկեանի մէջ, և
իւր շուրջը կը դառնայ 24 ժամու
և 3 վայրկեանի մէջ: Փայլածուն
արագութիւնը մէկ երկվայրկեանի

մէջ 61/2 մղոն է, և ձայնին արա-
գութեան 140 անգամ կանցնի:
Տրամագիծն է 385 մղոն, երկրի
որամագիծին միայն մէկ երրորդը:
Կընթանայ երկրի շուրջն մէջ վա-
րն այսօրիկ կը տեսնուի իւր լու-
սին՝ իւր տարրեր տեսիլներով:
այսինքն՝ երբեք լրացեալ, երբե-
ք մէկ ծնեալ, երբեք առաջին քա-
ռորդի մէջ, և երբեք վերջին քա-
ռորդի մէջ: Երկրի շուրջն մէջ
կընալուն պատճառաւ իւր չըջա-
նին ատեն երկրի և արեգակն
մէջ կը մնայ: Սոյն անցքն աստ-
ղագէտք հաշուած են, վասն զի
կըրելի արեգակնային սիւռառա-
կին մէջ իւր մի մաս թ սկ կէտ:
Մեր դարուն մէջ սոյն անցքերէն
միայն մէկ անգամ տեսնուած է,
և մէկ մ'ալ 1894 Նոյեմ. 10ին պիտի
տեսնուի: Ըստ աստղագիտաց, այն
զանգուածն՝ յորմէ բաղկացեալ է
Փայլածուն, յոյժ խիտ կը կարծուի,
և երկրակի կը նմանի: Փայլածուն
կառավարեալ տարիներն են ա-
ռաւել երաշտ և ցուրտ, և դուն
ուրեք լաւ և արգասաւոր: 1886ին,
Փայլածունն աղբեղութեան մեր
երկրաշնտին աժանցեալ միջնորդ-
տային պայմանք են հետեւեալք:
Իսկուս. — Մարտ ամսոյ վերջն է
քաղցը. Ապրիլն է երաշտ և զով
մինչ ի 25. Ապրիլի վերջը՝ ցուրտ.
Մայիսն՝ առաջին օրերուն մէջ
տաղտալիւր և ցուրտ, այնպէս որ
բաղում պտուղը կը մնասին:
Յուլիս. — Յոյժ անձրևոտ է. խոտ
և ցորեան լաւ կը քաղուին. պէտք
է գեղեցիկ օրերէն օգուտ քաղել
առանց ծուլութեան:
Սեպտ. — Շատ անձրևոտ է և
շուտով սառն պիտի կայէ. սա-
կայն Հոկտեմբեր ամսոյ երկրորդ
կիսուն մէջ օգը պիտի լինի ե-
րաշտ, և պիտի տես, քիչ միջոց-
ներով, մինչ ի Մեծնդ. (ը. Լ.):
Զեպտ. — Երաշտ աշունէն վերջը,
ձմեռը Դեկտեմբերին առաջին օրե-
րը նոր կերպ մը պիտի առնու, և
կարի ցուրտ օդ մը պիտի ընէ, որ
պիտի տես մինչ ի Փետրուար. Փե-
տրուարի առաջինք քաղցը, բայց
կէս եղած ատեն նորէն մեծ ցուրտ
որ պիտի տես մինչև Մարտ. սոյն
ամսոյ վերջերն ուժգին հովեր պի-
տի վիշն:

XX 1886ի Ապրիլը. — Իտալա-
կան Տօքթոր Մարթինօ Բոնափե-
րի հարկերամբնի տարեցոյցն հե-
տեւեալ օգային գուշակութիւննե-
րը ըրած է 1886ի ամսոց համար:
Մարտ. — Յորդառատ անձրև կը
տեղայ Մարտի 22ին. 26ին կը
բացուի օդը, և գեղեցիկ կը շարու-
նակէ մինչև 30. 31ին զով:
Ապրիլ. — 14ին մինչև 13 ցուրտ
և երաշտ. 16ին մինչև 17 այնչափ
ցուրտ, որ կը սառնին ինկեկէք և
չահրաքամը ի պարտէզք. յետոյ
գեղեցիկ օդ. 23ին մինչև վերջն է
յոյժ տաք, և 28ին՝ ուժգին ո-
րոտմունք:
Մայիս. — Նախորդ ամսոյն գե-
ղեցիկ և տաք օդ կը տես մինչև
6 Մայիսի. ապա կը յաջորդեն մէկ
քանի հողմային և փոփոխ օրեր.
8ին մինչև 18 երաշտ և տաք, այն-
պէս որ բոլոր բոյսք կը մնասին ե-
րաշտութենէ. քիչ մը աւելի նը-
պաստաւոր օդն է 19ին մինչ 24.
25ին կըսկի յորդ անձրև և կը տե-
ւէ մինչև ի 29. յետոյ արգասա-
ւոր մինչև ցլերջ:

Յուլիս. — 14ին մինչև 8 գեղե-
ցիկ և քաղցը. 9ին մինչև 10 անձ-

րև. առաւօտները մեզ մինչև 13.
անձրևոտ մինչև 23. ապա գեղե-
ցիկ մինչև ցլերջն:

Յուլիս. — Մ. յս ամիսը կըսկի
Յուլիսի թեմա, որ կը տես մինչև
13. յետոյ կըսկի անձրևոտ օդ
մինչև 21 և ապա գեղեցիկ մինչև
ցլերջն:

Օգոստոս. — 14ին 4 յոյժ տաք. 5
ին՝ անձրևոտ օդ մինչև 19. յետոյ
կը յաջորդէ գեղեցիկ օդ մը, և
ապա դարձեալ փոփոխ օդ, որ կը
տես մինչ ցլերջն:

Սեպտեմբ. — 14ին 4 գեղեցիկ և
տաք. յետոյ անձրև և միջին, ո-
րուն կը յաջորդէ գեղեցիկ օդ
մինչև 20, և ապա գեղեցիկ մին-
չև 30:

Հոկտեմբ. — Կըսկի անձրևով
և մինչև 13 փոփոխ և միջամած.
14ին՝ անձրև. 15ին և 16ին՝ գե-
ղեցիկ. յետոյ՝ անձրև. մինչև 24.
ապա դարձեալ գեղեցիկ օդ մին-
չև 28. 29ին վերջը ամպոտ և մի-
ջամած:

Նոյեմբ. — Դեղեցիկ մինչև 4.
5ին և 6ին սաստիկ հով. յետոյ եր-
կու օր անձրև. ապա դարձեալ
գեղեցիկ մինչև 16. 17ին 28՝ մի-
ջամած և ցուրտ. յետոյ անձրևոտ
մինչև ցլերջն:

Դեկտեմբ. — 14ին գեղեցիկ. յե-
տոյ փոփոխ մինչև 13. 16ին մինչ
20 ցուրտ. 21ին մինչ 29 միջամած,
ձիւն, և սաստիկ ցուրտ:

Յանուար. — Սոյն ամիսն ընդ-
հանրապէս ցուրտ է մինչև 30, ո-
րուն կը յաջորդէ հողմային և քաղ-
ցը օդ:

Փետրուար. — 1 և 2ը միջամած և
քաղցը. 3ին 6՝ միջամած և ցուրտ.
8ին՝ գեղեցիկ. 10ին՝ անձրև. 13
ին 26՝ ձիւն և կարի ցուրտ. յետոյ
գեղեցիկ:

Մարտ. — Նախորդ ամսոյ քի-
ղեցիկ օդը կը տես մինչև 3. 6ին
9՝ խոտաւ, որուն կը յաջորդէ 13
ին 16 սաստիկ անձրև. 18ին 20՝
սառն:

XXXX Զապաշի:
Դատարանի մը մէջ. — դատա-
ւորը կը հարցունէ ամբաստանեա-
լի մը, ինչո՞ւ թողիք ձեր առաջին
կինը. — ամբաստանի ալն. — վասն զի
կը թուանորդէր իմ բոլոր գոյու-
թիւնս, — ինչո՞ւ ուրեմն երկրորդ
կին մը առիք, կը յարէ դատուո-
րը. — որպէս զի իւր գեղեցիկ
ծառայէ ինձ, կը պատասխանէ
ամբաստանեալն:

— Ուրբանոս Բ. Պապը կար-
գինալ Պարպարին եղած ատեն
իւր զինանշանին մէջ կային երեք
մեղուք. Պապ ընտրուելէն վերջը,
գաղղիացի մը գրեց թէ մեզր պի-
տի տաք գաղղիացւոյ, իսկ խայ-
թոյ՝ սպանիացւոյ. սպանիացի մը
գրեց թէ տուէք մեզ խայթոցն
և ահա յայնժամ ո՛չ մեզը և ո՛չ
խայթ պիտի ունենաք: Իսկ Ուր-
բանոս պատասխանէ, «Մեզր պի-
տի տամ ամենուն, և ո՛չ ումեք
խայթոց, վասն զի պարամայրը
խայթոց չունի:

— Դատարանի մը նախագահն
երբ հարցուց չարագործաց ընկե-
րութեան մը պարագլխին թէ ձեր
ձախկողմը գտնուող անձը ձեր
չարքնկերութեան անդամներէն է,
— «Այո՛, բայց միայն իւր պատուը
անգամ», պատասխանէ պարա-
գլուխն:

— Երկու անկոչ բաղմականք
կը խօսակցին: Մէկը կըսէ միւսին
թէ ստակ մ'ալ չունիս, ինչպէս

կաղես հիմնել դրամատուն մը. —
միւսը կը պատասխանէ: «Եստ
գիւրին բան է. գտնաւորապէս մը կը
գնեմ՝ 45000 ֆրանք ամառաշուա
կով, երկու համարաւոր՝ 10,000
սկան ֆրանքով, երկու սպասա-
ւոր՝ 2000սկան ֆրանքով, զամեն
ալ կապահովագրեմ. կարծեմ թէ
39000 ֆրանքով կրնամ ձեռնար-
կել ի գործ:

Մարդ մը՝ որոյ կինը մե-
ռած է, յաճախ կըսէ, «չէի ու-
ղեր մեռնիլ, որովհետեւ կը վախ-
նայի թէ անդիլի աշխարհի մէջ կը-
նոջ կը հանգիպիմանա. այժմ չեմ
վախնար, վասն զի կարող եմ ի
մեկիւր փոխել մարմինս:

— Տանուտէր մը տեսնելով որ
վարձակալը չվճարեր վարձքերը,
կըստանայ դատ բանալ ըստ օ-
րինի. վարձակալը կըսէ. «Ինչո՞ւ
ցէ՞ք զիս այդ խայտառակութե-
նէն. աւելի աղէկ կընէք եթէ
վարձքն աւելցնէք»:

— Գիւղի մը քահանայն ճա-
բան գեղջկուհւոյ մը պատահելով
կը հարցնէ թէ «Ի՞նչ է պատճառն
որ ամէն մը հետէ եկեղեցի չդար-
Պիտի գայի, բայց պարտաւորե-
ցայ տունը կենալ քիչ մը տուն,
որովհետեւ կոյիկ չունիմ» — Գահա-
նայն կը հանէ 3 ֆրանք կուտայ
զոյք մը կոյիկ առնելու համար, և
երբ շարժեմ մը տաք գեղջկուհ-
ւոյն պատահելով՝ դարձեալ եկե-
ղեցի չգալուն պատճառը կը հար-
ցնէ, գեղջկուհին կը պատասխա-
նէ թէ կոյիկները գնելուս պէս ըս-
կըսայ երթալ մօտակայ գիւղն,
որոյ քահանայն քան զձեզ լաւա-
գոյն կը քարոզէ:

Առաջիկայ չորեքշաբթի գոց
են Օսմանեան Կայսերական Պան-
քայի գրասենեակը ի Պօլս և ի
Ղալաթիա:

Պարտիզան Հայ Մարտագործնա-
լի վաղ ժամանակայ մինչև մեր օ-
րերն, ի պէտս Աղգային Վարժա-
րանաց: — Եղիշէ. Վ. Դուրեան: —
Դինն է 71/2 ժողով, և կը գտնուի
Հայ գրասենեակաց խանութները:

ՈՒՂ ԵՑՈՅՑ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴԱՅ
Ի ԿԵՆՏՐՈՆ
ԱՌՏՆԻՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒՄ
Թարգմանաց ի Գերմաներէնէ
Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ
Անդամ արտաքին քրիստոնեայ
Գիւտի
Ի դուռն այսարարութեան
վաճառման կեդրոնատեղին է՝ Տը-
պարան Պարտիզանեան, Կ. Պօլս
Բիզա փաշա խան թիւ 3:
Կը գտնուի նաեւ Բերա, Պ. Վալսի
գրատունը. Ղալաթիա՝ Յ. Արշակ է-
ֆենտի վաճառանոցը, Պահճէ-Գարու
ճրարատու Պօլս աղայի խանութը և
Հայ Գրասենեակաց թով:
Գլին 10 Ղուրուշ:

Մարտի և Իւլ. — Կըթական ու
Դամբանական ճառեր: — Ո. Յ. Պէր-
պէրեան: — Սոյն մատենին մէջ ամ-
փոխեալ են շարք մը յօդուածոց,
որ Հրաշեայ անուամբ և խօսակ-
ցութեան ոճով հրատարակեալ են
երկրագունդը Հանգիսի նախորդ
երկու ամաց թերթերու մէջ. — և
կըթական ու Դամբանական ճա-
ռեր, զորս Պէրպէրեան էֆենտի
արտասանած է արտ անդ, և որք,
բայ ի մէկ քանիէն, հրատարակ-
եալ են այլեւայլ արագաց միջոցաւ-
կը վաճառի ի գլին 12 ժողով:

Գ Ո Ր Ծ Ն Ա Կ Ա Ն
ՀԱՄԱՐԱՆԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Բ. Տպարարութիւն ձեռագրեալ կարե-

ւոր լաւեղանովք ի Պետս Աղգային
վարժարանաց իւր. Տիպէնեանէ. վա-
րարայն վաճառակամակաւ սեկե-
կէն Կ. Պօլսոյ

Ամէն Հայ գրասենեակաց և
Պաղէ-գարու ճրարատուաց թով
կայ:

Գլին կաղմեալ օրինակի 23 ժո-
րուշ:

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅ
ԱՌԱՔԱՅԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵԼԵՑԻՈՅ
ՍԻ
ԱՂԹԱՄԱՐ ՈՒ ՍԻՍ
Գեր. Տ. Մատթէոս Եպիսկոպոս Իդ-
միլեան գրած է Հայաստանեայց Ս. Ե-
կեղեցւոյ ընդհանրական հարապետու-
թեան, և Աղթամարաց ու Սոյո կա-
թողիկոսութեանց հաստատութեան,
իրաւասութեան և պարտուի ու պաշ-
տաման վրայ, պատմութեամբ, ար-
ձանագրութեամբ և հին ու նոր վա-
ւերական պաշտօնագրովք հաստատե-
լով զամենայն: Ընթերցողն իւրի ծա-
նօթութեան կրտսնայ Հայաստանեայց
Հարապետութեան և Աղթամարաց ու
Սոյո անցեալ և ժամանակակից վիճա-
կաց վրայ: Անուշաւ եմք, թէ մեծ
կարեւորութիւն ու օգտակարութիւն
ունի այս հրատարակութիւնը, մանա-
ւանդ ներկայ ժամանակին մէջ, յորում
Սոյո կաթողիկոսական խնդիրն կը
յուզուի դեռ և Կաթողիկոսի բարե-
փոխութեան վրայ կիսուի: Գեր. Իդ-
միլեան քաջ հետազոտած ու խոսա-
տարած է զայս ամենայն, և իւր
սուր ծանօթութիւններ կրնայէ հե-
տաքնին Հայոց: Գրքին սկիզբը զըր-
ուած ցանկը աչքէ անցունողն պիտի
տեսնէ, թէ օրգաֆ նշանաւոր անդեր
նշանակեալ են խնամով, և քանի՜ նը-
ւերական ու մեծարելի է Հայկակ և
հարապետութեանց միակ միայնորդն
Հայրապետութիւնն: Կարծէ, որ ամեն
Հայ ունենայ հատ մը. կարծէ որ ամեն
Հայ թանգարանի մէջ պիտաւոր տեղ մը
բունէ այս Գրքը:

Կատուի լրագրոյն Գրասենեակը,
Պօլս Պարտիզարար Նախիչեան փե-
րի յարկ թիւ 16. Պաղէ-գարու Ջը-
րարատու Պօլս աղայի խանութը, Կը
բաղմանայ 1300 երեսներէ:

PILULES HOLLOWAY
ԳԵՂԱՆՏՏԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ
Իւտրիկ, տանուքի և աղբերու
ամէն տեսակ անկարգութեանց համար
խիտ ընտիր է սոյն գեղահամար, ամեն
վրային տարրութեան ու ժամկալութեան
և տիրութեան համար. կը ջնջէ և
անհետ կընէ ամեն տեսակ անպարտա-
րութեանց հետքերը: Արտի և երկու
մանց վրայ օգտակար աղբեղութիւն մը
ունի. արխըր մաքրելով նորա խան-
գարեալ վիճակը կը կանոնադրէ և
գրողելով կանոնական գործարանները կը
զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ աղբե-
ղութեամբ օրտախանութիւն, կըսու-
թիւն, մաղձային հիւանդութիւններ
որովայնի մէջ լցուած կարելի, զլինի
ցուեր կլանէ, մարտողութիւնը կէս-
փառօրի, և մարմինը մաքրուելով իւր
լոր այն աղտոգութիւններէ որ շատ
անգամ զանազան հիւանդութեանց ըս-
կը ընդհատաւոր կըլան, առողջ ու
մեղ և բնական զիւրք կըգնեն:

ONCUEENT HOLLOWEY
ՍՊԵՂԱՆԵ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ
Մորթային հիւանդութիւն և վերք
բուժելու մասին ունեցած պարտա-
կան յատկութեանցը հաւասարել բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թու-
նաւոր վերքեր, ունեցող, քաղցիկ (չե-
քէքէք), սրունից և ստեղծ վերքեր
կամ բոլորովին կանցնին և կամ կու-
ւանան. օգտակար է նաեւ հարբուխի,
հաղի, սրտի բարակման, մանաւանդ
օղտացու (էլ) ըսուած հիւանդութեան
իւր կաղողելի և դորաւոր աղբեղու-
թեամբ խոյլ (բըրճ) հիւանդութեան
սպաղմանի զօրութիւնը ինչ աստիճան
որ ըլլայ կը դիմադրուէ:

Այս գեղեցուն գործածութեան և
զանալը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիկ վրայ, որ կըսուի ամեն դեղա-
վաճառներու քով, և մասնաւորապէս
Պաղէ-գարու Թաշ-խանի կողմեր Պ.
Գրասենեակի գեղարարը, թիւ 7, կը
ձախուի:

Աւելի ամեն ուղղը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն սօքթօր Շոլլօուէ ի Ղա-
տն Օրթօֆօր փողոց թիւ 533:

ՏԵՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱՂԱՅԱՅԵԱՆ
ՏՊԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Բիզա-փաշա խան թիւ 3